Päätös oikaisuvaatimuksesta Rajaseudun energiaverkko -hanke (va-eklii-2026-1-16)

Maakuntahallitus 12.10.2026 § 129
136/05.01/2026

Valmistelija

Heli Gynther
puh. +358 40 4855109
heli.gynther@ekarjala.fi

Asian tausta
Lieksan Kehitys Oy Lieke haki Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien toimeenpanon AKKE-kehittämishankehaussa (va- eklii-2026-1) rahoitusta 1 000 348 euroa Rajaseudun energiaverkko -hankkeelle.

Haun tavoitteena oli tukea hankkeita, jotka toteuttavat Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmia ja edistävät näiden tavoitteita. Itäisen Suomen hakuteemoina olivat Kestävä kasvu, uudistavat investoinnit ja alueiden elinvoima, Puhdas energia ja digitaalinen puhdas kasvu, Kestävä matkailu sekä Turvallisuus, huoltovarmuus ja omavaraisuus.

Elinvoimajohtaja hylkäsi hankkeen 20.8.2026 seuraavin perusteluin:

> ”Itäisen Suomen maakuntien liittojen sekä TEMin edustajat pisteyttivät hakemuksen. Arvioinnissa hanke sai pisteitä 3,29/12, ei menestynyt hakuun asetettujen valintakriteerien mukaisessa vertailussa eikä täyttänyt minimipistemäärää. Hanke hylätään pisteytyksen perusteella.
>
> Hakemuksen arvioinnissa todettiin, että hanke käsittelee strategisesti tärkeää rajaseudun energiansiirtokapasiteetin teemaa. Kuitenkin hankkeen päätavoite, yhtenäisen 400 kilovoltin energiaverkkosuunnitelman laatiminen, arvioidaan epärealistiseksi suhteessa alueellisten toimijoiden toimivaltaan. Kielteistä päätöstä puoltavat myös merkittävät epävarmuudet hankkeen rahoituksesta, toteutusedellytyksistä ja konkreettisista tuloksista. Arvioinneissa on todettu, että osa suunnittelusta liittyy valtakunnallisen kantaverkon kehittämiseen, joka ei kuulu alueellisten toimijoiden tehtäviin. Hanke soveltuisi paremmin muuhun valmistelu- tai suunnittelurahoitukseen. Näin olleen hanke ei saanut riittäviä pisteitä arvioinnissa eivätkä myönteisen rahoituspäätöksen edellytykset täyty.”

Asian vireille tulo
Päätös annettiin tiedoksi 21.8.2026 Valtiokonttorin haeavustuksia.fi-palvelun kautta. Avustuspäätökseen liitetyn oikaisuvaatimusohjeen mukaan päätökseen sai hakea muutosta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus saapui määräajassa 15.9.2026. Oikaisuvaatimuksen lähettäjä on asianosainen Lieksan Kehitys Oy Lieke.

Oikaisuvaatimusohjeessa ilmoitettu oikaisuvaatimusaika on virheellinen. Valtiokonttorin sähköinen hakujärjestelmä ottaa avustuspäätöksen oikaisuvaatimusohjeeseen hallinto- tai kuntalain mukaisen määräajan sen mukaisesti, kumman lakiperustan järjestelmän ylläpitäjä on kirjannut organisaation tietoihin. Etelä-Karjalan liiton tietoihin oli Valtiokonttorin puolelta virheellisesti kirjattu hallintolaki.

Alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lain 80 §:n mukaan maakunnan liiton ko. lain nojalla tekemään kansallisten alueiden kehittämisen varojen hanke- ja tukiasioita koskevaan päätökseen tehtävästä oikaisuvaatimuksesta ja valituksesta säädetään kuntalaissa (410/2015). Kuntalain mukainen oikaisuvaatimusaika on 14 päivää päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus tutkitaan, koska asian vireille panija on noudattanut oikaisuvaatimusohjeessa ilmoitettua määräaikaa.

Vaatimukset perusteluineen
Oikaisuvaatimuksessa Lieksan Kehitys Oy vaatii ensisijaisesti hankepäätöksen kumoamista ja hankkeen uudelleenarviointia. Hakemus on vaatimuksen mukaan arvioitava uudelleen oikeiden tosiseikkojen, hankesuunnitelman tosiasiallisen sisällön, hankkeen rahoitusvalmiuden sekä 1.1.2026 voimaan tulleen sähkömarkkinalain muutoksen muodostaman sääntely-ympäristön perusteella.

Toissijaisesti vaaditaan asian palauttamista uuteen valmisteluun ja pisteytykseen siten, että päätöksessä mainitut toimivaltaa, rahoitusta, toteuttamisedellytyksiä ja konkreettisia tuloksia koskevat arviot perustellaan yksilöidysti suhteessa hakemuksessa esitettyihin työpaketteihin, toimijarooleihin ja toimitettuihin sitoumuksiin. Tämä edellyttää rahoitushakemusten uudelleen arviointia, koska lopullinen hankkeiden välinen vertailu tehtiin suhteellisesti toisiin nähden.

Hakija myös toivoo, että rahoittava viranomainen Etelä-Karjalan liitto poistaa epäilyt joidenkin rahoitushakemusten hyväksymisestä ennakkoon.

Lieksan Kehitys Oy:n esittämät perustelut yhteenvetona:
- päätöksen keskeinen toimivaltaperuste ei ota riittävästi huomioon hankkeen valmisteluluonnetta, toimijoiden keskinäistä työnjakoa eikä 1.1.2026 voimaan tullutta sähkömarkkinalain muutosta. Hanke ei pyri korvaamaan Fingridiä tai toimivaltaisia viranomaisia, vaan kokoamaan päätöksenteossa tarvittavan alueellisen tietopohjan ja yhteensovittamaan kuntien, kehitysyhtiöiden, maakuntien, verkkoyhtiöiden ja investoijien tehtäviä
- myös rahoitusta ja tulosten konkreettisuutta koskevat perustelut ovat jääneet yleiselle tasolle, vaikka omarahoitussitoumuksia oli yli vaaditun omarahoitusosuuden ja hakemuksessa on kuvattu toimenpiteet, tuotokset sekä vastuut työpakettikohtaisesti

Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan esityslistan liitteenä.

Oikaisuvaatimuksen käsittely
Oikaisuvaatimus on käsitelty käymällä läpi alkuperäinen hankehakemus, hankehakemuksen valmistelun yhteydessä tehty hankkeen arviointi ja nyt esitetyt muutosvaatimuksen perustelut.

Ratkaisuesitys ja sen perustelut
IP AKKE -rahoitus on harkinnanvaraista ja sitä myönnetään ilmoitetun hakumenettelyn ja käytettävissä olevan määrärahan puitteissa. Rahoituksen myöntäminen ei määräydy yksinomaan sen perusteella, että hanke täyttää rahoituksen yleiset edellytykset, vaan hakemuksia arvioidaan ja vertaillaan hakuilmoituksessa ennalta vahvistettujen valintaperusteiden mukaan. Rahoitettaviksi valitaan haun tavoitteisiin parhaiten vastaavat hankkeet.

Hankehakemukset arvioi Itäisen Suomen maakuntien liittojen sekä työ- ja elinkeinoministeriön edustajista koostunut arviointiryhmä. Laadullinen arviointi suoritettiin kollektiivisesti hakuilmoituksessa ennalta määriteltyjen valintaperusteiden mukaisesti. Arviointiryhmän käsittelyn jälkeen IP AKKE-kokonaisuuden ohjausryhmä piti hankkeiden valintakokouksen, jossa ohjausryhmä antoi puoltavan tai kielteisen lausunnon hankkeen rahoittamisesta. Etelä-Karjalan liiton rahoituspäätös valmisteltiin ohjausryhmän sitovan lausunnon mukaisesti.

Hakemuksia arvioitiin neljästä näkökulmasta. Pisteytys 0–3 / valintaperuste. Suluissa hankkeen saama pistekeskiarvo:
- Hankkeen sopivuus ja tarkoituksenmukaisuus Itäisen ja/tai Pohjoisen Suomen ohjelman toimeenpanoon ja tavoitteiden toteuttamiseen (ka 0,9)
- Hankesuunnitelman laatu, toteutettavuus ja hankkeen tulosten hyödynnettävyys (ka 0,6)
- Miten hanke vahvistaa jo olemassa olevaa yhteistyötä tai luo uusia edellytyksiä merkittävälle ylimaakunnalliselle tai ylialueelliselle yhteistyölle (ka 1,1)
- Hankkeen kustannustehokkuus ja kustannusarvion realistisuus (ka 0,7)

Kaikkia hakemuksia arvioitiin samoilla perusteilla ja samassa arviointimenettelyssä.

Hakemus on arvioitu hakuilmoituksessa määritellyn pisteytysjärjestelmän mukaisesti. Hakemusten tuli laadullisessa arvioinnissa saada vähintään 50 % maksimipistemäärästä (eli pisteet 6/12) voidakseen tulla rahoitetuksi. Arvioinnissa hankkeelle on annettu ne pisteet, joihin arviointiryhmä on hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella päätynyt. Kaikkien valintaperusteiden osalta hanke sai arvioinnissa alle vaadittavan 50% pisterajan. Hankkeen saama kokonaispistemäärä (3,3/12) sekä sen sijoittuminen hakemusten keskinäisessä vertailussa (sija 29/32) ovat muodostuneet valintaperusteiden mukaisen arvioinnin tuloksena. Päätöksessä hanke hylätään pisteytyksen perusteella.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyn yhteydessä on todettu, että alkuperäisen päätöksen perusteluja voitaisiin eräiltä osin täsmentää. Täsmentäminen liittyy arviointiperusteiden sanalliseen kuvaamiseen, ei arvioinnissa havaittuun virheeseen tai puutteeseen.

Arviointihavaintoja olisi mahdollista täsmentää seuraavasti:

> Arviointiryhmä kiinnitti arvioinnissaan huomiota siihen, että hankesuunnitelman toimenpiteet ja työpaketit painottuivat valmistelu-, selvitys-, koordinointi- ja suunnitteluluonteisiin tehtäviin. Hankkeen arvioitiin tuottavan ensisijaisesti välillisiä edellytyksiä tulevalle kehittämistyölle, ei niinkään konkreettisia ja hankeaikana saavutettavia tuloksia ja vaikutuksia. Tämä seikka huomioitiin osana hankesuunnitelman laatua, toteutettavuutta ja tulosten hyödynnettävyyttä koskevaa arviointia.
>
> Lisäksi arviointiryhmä arvioi hankkeen kustannustehokkuuden suhteessa suunniteltuihin toimenpiteisiin, tuotoksiin ja vaikutuksiin jäävän vaatimattomammaksi kuin arvioinnissa paremmin menestyneissä hankkeissa. Arvioinnissa huomioitiin lisäksi, että lopullisten tavoitteiden toteutuminen edellyttää hankkeen jälkeen käynnistettäviä jatkotoimia, joiden toteuttamiseen, rahoitukseen ja käytännön toimeenpanoon liittyi arviointiryhmän näkemyksen mukaan epävarmuustekijöitä. Arviointiryhmä katsoi tämän heikentävän hankkeen tulosten ennakoitavuutta ja

hyödynnettävyyttä, mikä huomioitiin osana hankkeen toteutettavuuden arviointia.

Edellä kuvatut arviointihavainnot eivät ole uusia päätösperusteita, vaan ne selventäisivät ja täsmentäisivät, miten arviointiryhmä sovelsi hakuilmoituksen valintaperusteita. Päätöksen perustelujen täsmentäminen ei muuttaisi hankkeelle annettua pisteytystä, hankkeen sijoittumista hakemusten välisessä vertailussa eikä päätöksen lopputulosta.

Oikaisuvaatimusmenettelyn tarkoituksena on arvioida päätöksen lainmukaisuutta ja menettelyn asianmukaisuutta. Asiassa ei ole tullut esille sellaista arviointi-, menettely- tai oikeudellista virhettä, jonka korjaaminen johtaisi hankkeen pisteytyksen muuttumiseen tai hankkeen aseman muuttumiseen hakemusten keskinäisessä vertailussa.

Asiassa ei ole tullut ilmi, että arviointiryhmä olisi ylittänyt sille kuuluvan harkintavallan, käyttänyt harkintavaltaansa muuhun kuin hyväksyttävään tarkoitukseen tai soveltanut valintaperusteita epäyhdenvertaisesti. Oikaisuvaatimuksessa ei myöskään ole esitetty sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aihetta hankepäätöksen kumoamiseen ja hankkeen uudelleenarviointiin tai asian uudelleen valmisteluun ja kaikkien hakemusten uudelleenpisteytykseen.

Arviointi on tehty hakuilmoituksen mukaisilla valintaperusteilla, hakijoita on kohdeltu arviointimenettelyssä yhdenvertaisesti eikä asiassa ole havaittu sellaista virhettä, jolla olisi vaikutusta hankkeen saamaan pisteytykseen, sijoittumiseen hakemusten keskinäisessä vertailussa tai tehtyyn rahoitusratkaisuun. Arviointiin ei myöskään ole sisältynyt sellaista menettelyvirhettä, joka antaisi aihetta päätöksen muuttamiseen. Näin ollen alkuperäisen päätöksen muuttamiselle ei ole perusteita.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia laillisuus- tai tarkoituksenmukaisuusperusteita, joiden vuoksi päätöstä olisi muutettava. Oikaisuvaatimus esitetään hylättäväksi.

Ehdotus

Maakuntahallitus hylkää oikaisuvaatimuksen yllä mainituin perustein perusteettomana.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Merkittiin, että Kirsi Vainio poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.